

เอกสารเชิงหลักการ (Concept Note)

งานเปิดตัวคณะทำงานว่าด้วยสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐาน (MHWG)

มุ่งสู่ระบบสุขภาพของประเทศที่เปิดกว้างและมีส่วนร่วมสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นฐาน
ภายใต้ความมุ่งหมายแห่งการบรรลุหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

6 มิถุนายน พ.ศ. 2567

ห้องประชุมพญาไท 4 โรงแรมอีสติน แกรนด์ พญาไท กรุงเทพฯ

1. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศทางผ่านและจุดหมายปลายทางที่สำคัญสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นฐานจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยปัจจุบันประเทศไทยมีผู้โยกย้ายถิ่นฐานจำนวนราวห้าล้านคน ซึ่งส่วนมากมาจากเมียนมา ลาว กัมพูชา และเวียดนาม โดยที่ค่านึงถึงบทบาทสำคัญยิ่งของผู้โยกย้ายถิ่นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมของประเทศไทย ประเทศไทยได้ดำเนินการเพื่อผสมรวมผู้โยกย้ายถิ่นฐานเข้าไว้ในระบบสุขภาพของประเทศอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากความพยายามในการขยายการประกันสุขภาพถ้วนหน้าไปยังผู้โยกย้ายถิ่นฐาน และการจัดให้มีการประกันสุขภาพสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นฐาน (ประกันสุขภาพคนต่างด้าวและแรงงานต่างด้าวกระทรวงสาธารณสุข) ณ จุดให้บริการสุขภาพทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีช่องว่างในการครอบคลุมผู้โยกย้ายถิ่นฐานทั้งหมด โดยเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในชุมชนที่เข้าถึงได้ยาก และยังคงพบข้อท้าทายสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นฐานในการเข้าถึงบริการสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก และเท่าเทียม ซึ่งเป็นผลจากอุปสรรคหลากหลาย อาทิ กำแพงทางภาษาและวัฒนธรรม และการมิได้ถือครองเอกสารที่จำเป็น

ความร่วมมือหลายภาคส่วนเป็นหัวใจของการมุ่งส่งเสริมสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานในประเทศไทย และการจัดการกับช่องว่างและข้อท้าทายที่กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อที่จะส่งเสริมความร่วมมือหลายภาคส่วนสำหรับสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานในประเทศไทยอย่างเข้มแข็งยิ่งขึ้น ในปีพ.ศ. 2565 คณะทำงานว่าด้วยสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐาน (Migration Health Sub-Working Group — MHWG) ได้ถือกำเนิดจากการเปลี่ยนผ่านจากกลุ่มย่อยว่าด้วยการเข้าถึงวัคซีนโควิด 19 สำหรับผู้โยกย้ายถิ่นฐาน (COVID-19 Vaccination for Migrants Sub-Group) ร่วมโดยสมาชิกจากภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงหน่วยงานภาครัฐ อาทิ สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค หน่วยงานภายใต้องค์การสหประชาชาติ และองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อส่งเสริมระบบสุขภาพในประเทศไทยที่ดียิ่งขึ้น เป็นมิตรต่อผู้โยกย้ายถิ่นฐาน และเปิดกว้างและมีส่วนร่วมสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นฐาน ด้วยความมุ่งหมายแห่งการบรรลุหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า นำโดยเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์สามประการ ได้แก่ (1) การสนับสนุนการพัฒนาและส่งเสริมนโยบายที่เปิดกว้างและมีส่วนร่วมสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นฐาน ซึ่งประกันการเข้าถึงบริการสุขภาพในประเทศไทยของพวกเขา (2) การ

ยกระดับการเข้าถึงบริการสุขภาพ ประกันสุขภาพ และระบบสุขภาพของผู้โยกย้ายถิ่นฐาน และ (3) การสร้างเสริมความแข็งแกร่งให้กับบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขแรงงานข้ามชาติ (อสต.) ในระบบบริการสุขภาพ เพื่อเพิ่มความมั่นคงยั่งยืน

ภายหลังจากการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 5/2023 ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2566 และโอกาสครบรอบหนึ่งปีของการก่อตั้งคณะทำงาน คณะทำงานฯ เห็นความสำคัญในการจัดงานเปิดตัว (Launching Event) อย่างเป็นทางการ เพื่อให้สาธารณะได้รับรู้ถึงงานและการดำเนินการของกลุ่ม รวมถึงแสดงย้ำบทบาทและที่ทางของกลุ่มในความพยายามร่วมในระดับที่ใหญ่กว่าในการส่งเสริมสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานในประเทศไทย กิจกรรมดังกล่าวจะร่วมด้วยสมาชิกคณะทำงานฯ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญอื่น ซึ่งรวมถึงการเข้าร่วมของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน และกระทรวงการต่างประเทศ งานเปิดตัวจะนำเสนอภาพรวมของภูมิภาคที่ค้นคว้าด้วยสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานของไทยในปัจจุบัน พัฒนาการที่สำคัญ ข้อท้าทายที่มีในปัจจุบัน และข้อเสนอแนะ นอกจากนี้ จะยังเป็นเวทีสำหรับสมาชิกคณะทำงานและผู้เล่นสำคัญในด้านสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานได้ร่วมแบ่งปันมุมมอง ประสบการณ์ และแนวทางต่อไปที่ปฏิบัติได้ เพื่อมุ่งส่งเสริมสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานต่อไป โดยที่อาศัยการผลักดันโดยความร่วมมือหลายภาคส่วน

2. วัตถุประสงค์

คณะทำงาน MHWG จะจัดงานเปิดตัวคณะทำงานฯ เป็นระยะเวลาครึ่งวัน นำเสนองานและการดำเนินการของกลุ่มอย่างเป็นทางการ รวมถึงแสดงย้ำบทบาทและที่ทางของกลุ่มในความพยายามร่วมในระดับที่ใหญ่กว่าในการส่งเสริมสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานในประเทศไทย งานเปิดตัวจะเป็นเวทีที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดร่วมพิจารณาภาพรวมของภูมิภาคที่ค้นคว้าด้วยสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานของไทยในปัจจุบันและพัฒนาการสำคัญ และหารือแนวทางขั้นต่อไปสำหรับการมุ่งส่งเสริมสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐาน ทั้งนี้ งานเปิดตัวมีวัตถุประสงค์ ดังนี้:

- ดำเนินพิธีเปิดตัวอย่างเป็นทางการสำหรับคณะทำงาน MHWG ร่วมด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญในด้านสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานในประเทศไทย เพื่อเฉลิมฉลองโอกาสครบรอบหนึ่งปีแห่งการก่อตั้งและความพยายามในการดำเนินงานในช่วงปีที่ผ่านมา
- รายงานข้อมูลล่าสุดเกี่ยวกับสถานการณ์สุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานในไทยในประเด็นเกี่ยวข้องสำคัญ อาทิ นโยบายสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานระดับชาติและผลการศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของ อสต. รวมถึงพัฒนาการสำคัญ ช่องว่างในนโยบายและการดำเนินการ และข้อเสนอแนะ
- เปิดโอกาสให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมุ่งส่งเสริมสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานในขั้นต่อไป โดยที่อาศัยการผลักดันโดยความร่วมมือหลายภาคส่วน และอยู่บนฐานของเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์สามประการของคณะทำงาน MHWG ได้แก่ (1) การสนับสนุนการพัฒนาและส่งเสริมนโยบายที่เปิดกว้างและมีส่วนร่วมสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นฐาน (2) การยกระดับการเข้าถึงบริการสุขภาพ ประกันสุขภาพ และระบบสุขภาพของผู้โยกย้ายถิ่นฐาน และ (3) การสร้างเสริมความแข็งแกร่งให้กับบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขแรงงานข้ามชาติ (อสต.) ในระบบบริการสุขภาพ

- รวบรวมข้อเสนอแนะและมุมมองที่ได้รับการแบ่งปัน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาแผนงาน พ.ศ. 2567 ของคณะทำงานฯ และยกระดับการส่งเสริมสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
- นำเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนายุทธศาสตร์สุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานระดับชาติ

3. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

โดยการประชุมจะมีส่วนนำไปสู่ผลลัพธ์ต่าง ๆ ดังนี้:

- คณะทำงานหลายภาคส่วนว่าด้วยการส่งเสริมสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานในประเทศไทย ที่ได้รับการรับรู้/รับรองอย่างเป็นทางการ อันจะยกระดับการประสานพลังของความพยายามส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานในประเทศ
- ภาพรวมของภูมิภาคว่าด้วยสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานของไทยในปัจจุบัน รวมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องสำคัญ อาทิ นโยบายสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐาน การเข้าถึงบริการสุขภาพ และ อสต.
- การแลกเปลี่ยนข้อมูล มุมมอง ประสบการณ์ และข้อเสนอแนะระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักสำคัญจากทุกภาคส่วน ในประเด็นเกี่ยวกับขั้นตอนต่อไปของการมุ่งส่งเสริมสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐาน
- ข้อคิดเห็นต่อการพัฒนาแผนงาน พ.ศ. 2567 ของคณะทำงานฯ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของข้อเสนอแนะว่าด้วยการดำเนินการต่อไปซึ่งจะได้รับทราบจากงานเปิดตัว อันจะส่งผลสู่แผนงานประจำปีที่ได้รับแนวทางและการให้คำปรึกษาโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ ซึ่งรวมถึง หน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจตัดสินใจนโยบาย

4. (ร่าง) กำหนดการของกิจกรรม

Time/เวลา	Sessions/หัวข้อ	Details/รายละเอียด
6 มิถุนายน พ.ศ. 2567		
08.30 – 09.00	ลงทะเบียน	ผู้เข้าร่วมทุกคนลงทะเบียน
09.00 – 09.20 (20 นาที)	แถลงความสำคัญและแสดงเจตนารมณ์: ช่วงกล่าวแถลงความสำคัญ	ผู้แถลงความสำคัญ - <i>Géraldine Ansart</i> หัวหน้าสำนักงาน องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) สำนักงานประเทศไทย และผู้แทนคณะทำงาน MHWG - <i>Jos Vandelaer</i> ผู้แทนองค์การอนามัยโลก (WHO) ประจำประเทศไทย - ผู้แทนกระทรวงแรงงาน - นพ.ศุภกิจ ศิริลักษณ์ (ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข) - นางภรณ์ ภูประเสริฐ ผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและผู้ชำนาญการสำนักสนับสนุนสุขภาวะประชากรกลุ่มเฉพาะ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
09.20 – 09.30 (10 นาที)	พิธีเปิดตัวอย่างเป็นทางการสำหรับคณะทำงาน MHWG พิธีเปิดตัวอย่างเป็นทางการ	ผู้กล่าวและเปิดตัวคณะทำงาน: นพ.โสภณ เอี่ยมศิริถาวร ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 2 ผู้แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
09.30 – 09.40 (10 นาที)	ถ่ายรูปหมู่ (Group Photo)	

Time/เวลา	Sessions/หัวข้อ	Details/รายละเอียด
6 มิถุนายน พ.ศ. 2567		
09.40 – 10.30 (50 นาที)	ภูมิหลังโดยคร่าวของคณะกรรมการ MHWG <ul style="list-style-type: none">• ภูมิหลังโดยคร่าว: คณะทำงาน MHWG จากการแข่งขันห้วงการแพร่ระบาดสู่การส่งเสริมสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานโดยกว้าง (15 นาที) การนำเสนอ ประเด็นมุ่งเน้นหลัก <ul style="list-style-type: none">• การเข้าถึงบริการสุขภาพในประเทศไทยสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นฐาน ซึ่งรวมถึงการประกันสุขภาพ (15 นาที)• อาสาสมัครสาธารณสุขแรงงานข้ามชาติ (อสต.) ในระบบบริการสุขภาพ (15 นาที)	- Dr. Leena Bhandari, Chief Migration Health Officer IOM สำนักงานประเทศไทย - นายอดิสร เกิดมงคล ผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรด้านประชากรข้ามชาติ Migrant Working Group (MWG) - ดร.สรารุช ราชศรีเมือง ผู้อำนวยการมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย
10.30 – 11.00 (30 นาที)	พักรับประทานอาหารว่าง	

Time/เวลา	Sessions/หัวข้อ	Details/รายละเอียด
6 มิถุนายน พ.ศ. 2567		
11.00 – 12.30 (1 ชั่วโมง 30 นาที)	<p>การอภิปรายกลุ่มและเสวนา ในหัวข้อ ‘มุ่งสู่ระบบสุขภาพของประเทศที่เปิดกว้างและมีส่วนร่วมสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นฐาน ภายใต้ความมุ่งหมายแห่งการบรรลุหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า’</p> <ul style="list-style-type: none"> • พิจารณานโยบายสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานหลักในปัจจุบัน ทั้งที่มีอยู่แล้วและอยู่ระหว่างการพัฒนา (ยุทธศาสตร์สุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานระดับชาติ) • การประสานความร่วมมือระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ และการส่งเสริมสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐานภายใต้กรอบของระเบียบ/ข้อปฏิบัติและกรอบการดำเนินงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง • ความรอบรู้ด้านสุขภาพของแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย (Health Literacy) • ประสบการณ์และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐาน โดยคำนึงถึงเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของคณะทำงาน MHWG <p>การหารือถึงแนวทางขั้นต่อไปจากมุมมองด้านนโยบายและ MHWG สามารถเข้ามามีบทบาทอย่างไรได้บ้าง</p>	<p>ผู้ดำเนินรายการ: ดร. สุธัสกัย ธโนศวรรยวงกูร สวรส.</p> <p>ผู้นำเสนอ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นพ.ศุภกิจ ศิริลักษณ์ (ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข) 2. นพ.สุรโชค ต่างวิวัฒน์ (รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข) 3. คุณเดชา พุกษ์พัฒนรักษ์ (รองปลัดกระทรวงแรงงาน) 4. นายพีชภพ มงคลนาวิน (รองอธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ) 5. คุณภรณ์ ภูประเสริฐ (ผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและรักษาการผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาพประชากรกลุ่มเฉพาะ สสส.)
12.30 – 13.30 (1 ชั่วโมง)	รับประทานอาหารเที่ยง	

5. เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงาน

- อริศรา บุรีศิริรัตน์- เจ้าหน้าที่โครงการ
Email: abureesirira@iom.int
- ปันณธร ชัยประเสริฐ - เจ้าหน้าที่โครงการ
Email: pchaiprasert@iom.int
- ดร. โมเมน นาเดอร์ - เจ้าหน้าที่สุขภาพผู้โยกย้ายถิ่นฐาน
Email: mnader@iom.int